

Det tredje året med EU-taksonomien

For tredje år på rad har EY gjennomført en analyse av taksonomirapporteringen i Europa. I arbeidet med analysen har 386 europeiske selskapers taksonomirapportering for 2023 blitt gjennomgått. Denne artikkelen gir et innblikk i hvordan selskapenes rapportering har utviklet seg.

Msc regnskap og revisjon
Bjørn Inge Nordang
Director
Ernst & Young AS

Siviløkonom og statsautorisert revisor
Siri Sjørgard Strand
Senior manager
Ernst & Young AS

Samfunnsviter
Olav Skogen
Consultant
Ernst & Young AS

Hva er EU-taksonomien?

I mars 2018 ble “Handlingsplanen for bærekraftig finans” lansert av Europakommisjonen som et strategisk tiltak for å allokere kapital over til bærekraftige prosjekter og aktiviteter. Hovedmålet med planen er å gjøre Europa til verdens første klimanøytrale kontinent.

Et sentralt element av handlingsplanen er etableringen av et klassifiserings-system som gir Europa et felles språk og klare definisjoner på hva som utgjør en bærekraftig økonomisk aktivitet. Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2020/852, bedre kjent som “EU-taksonomien”, ble publisert i Den europeiske unions tidende den 22. juni 2020 og trådte i kraft den 12. juli 2020.

EU-taksonomien skal legge til rette for bærekraftige investeringer. I taksonomiforordningen er det fastsatt tekniske screeningkriterier som må oppfylles for at en økonomisk aktivitet kan anses som bærekraftig. Kriteriene er utarbeidet for å vurdere om en aktivitet bidrar vesentlig til ett eller flere av miljømålene, samtidig som den ikke gjør vesentlig skade mot noen av de andre miljømålene. I tillegg skal selskapet vurdere om det oppfyller minstekrav relatert til menneskerettigheter, skatt, anti-korrupsjon og rettferdig konkurranse.

Trinnvis innføring av rapporteringsplikt gjennom norsk lov

EU-taksonomien har vært en del av norsk lov siden januar 2023 gjennom loven om bærekraftig finans. I Norge var det foretak av allmenn interesse med over 500 ansatte, og som regnes som store foretak etter EUs regnskapsdirektiv som for regnskapsåret 2023 var pålagt å rapportere i henhold til taksonomiforordningen. Gjennom endringer i regnskapsloven fra november 2024 vil taksonomirapportering være utvidet til å gjelde alle foretak som omfattes av regnskapslovens krav om bærekraftsrapportering, det vil si store foretak og noterte små og mellomstore foretak. EU-taksonomien er en sentral del av det nye direktivet for bærekraftsrapportering (*Corporate Sustainability Reporting Directive*, CSRD) som trådte i kraft 1. november i norsk rett. Finanstilsynet har fastsatt overgangsregler om trinnvis innføring, som er gjeldende også for taksonomirapporteringen.

Hvilke krav stilles til rapportering?

I kommisjonsforordningen (EU) 2021/2178 og 2023/2486 fremkommer rapporteringskrav, metoder som skal anvendes, og maler for den rapporteringspliktige. Det er krav til både kvalitative og kvantitative opplysninger om selskapets

taksonomiarbeid. Rapporteringspliktige foretak som er omfattet av EU-taksonomien, må opplyse hvorvidt de har virksomhet som er omfattet av EU-taksonomien (eligibility), samt om de har aktiviteter som oppfyller kriteriene for å være forenelig med EU-taksonomien (alignment). Denne informasjonen må oppgis i form av tre nøkkelindikatorer (KPI-er) knyttet til:

- Omsetning (turnover)
- Investeringer (CapEx)
- Driftsutgifter (OpEx)

I tillegg stilles det kvalitative notekrav knyttet til rapporteringen, som angitt i kommisjonsforordning (EU) 2021/2178.

For finansielle foretak krever forordningen at det oppgis informasjon om hvordan og i hvilken grad foretakets aktiviteter er knyttet til økonomiske aktiviteter som kvalifiserer som bærekraftige (forenelige aktiviteter). KPI-ene for disse finansinstitusjonene er tilpasset for å fange opp andelen av investeringer eller forsikringspremier rettet mot bærekraftige økonomiske aktiviteter, og skiller seg fra KPI-ene som kreves for ikke-finansielle foretak.

For eksempel er kredittinstitusjoner pålagt å offentliggjøre sin «Green Asset Ratio» (GAR), som viser andelen foretak og prosjekter i deres porteføljer knyttet

til aktiviteter som er forenelige med EU-taksonomien. Forsikringsselskaper må på sin side rapportere andelen av forsikringspremiene som er knyttet til klima- og miljørelaterte risikoer, og hvor stor del av investeringene deres som går til finansiering av bærekraftige (forenelige) aktiviteter.

For regnskapsåret 2024 må norske selskap i likhet med resten av EU rapportere på aktiviteter relatert til samtlige av EU-taksonomiens seks klima- og miljømål:

Figur 1 – Taksonomiforordningens seks klima- og miljømål for en bærekraftig europeisk økonomi.

Erfaringer fra selskapers taksonomirapportering i 2023

For tredje år på rad har EY gjennomført en analyse av taksonomirapporteringen i Europa¹. I arbeidet med analysen har 386 europeiske selskapers taksonomirapportering for 2023 blitt gjennomgått. Denne artikkelen gir hovedsaklig et innblikk fra analysen i hvordan de ikke-finansielle selskapenes rapportering

har utviklet seg, men noen generelle funn presenteres også for de finansielle selskapene.

I 2023 hadde ikke norske selskaper krav om en like omfattende rapportering som selskaper i EU. Mens selskaper i EU måtte rapportere hvorvidt aktivitetene deres var omfattet av EU-taksonomien for alle seks klima- og miljømål, hadde norske selskap kun krav om å rapportere på omfattede aktiviteter for de to første klimamålene – *redusere og forebygge*

klimaendringer, og klimatilpasning. Både selskaper i Norge og i EU måtte rapportere hvorvidt aktivitetene var forenelige i henhold til de to klimamålene.

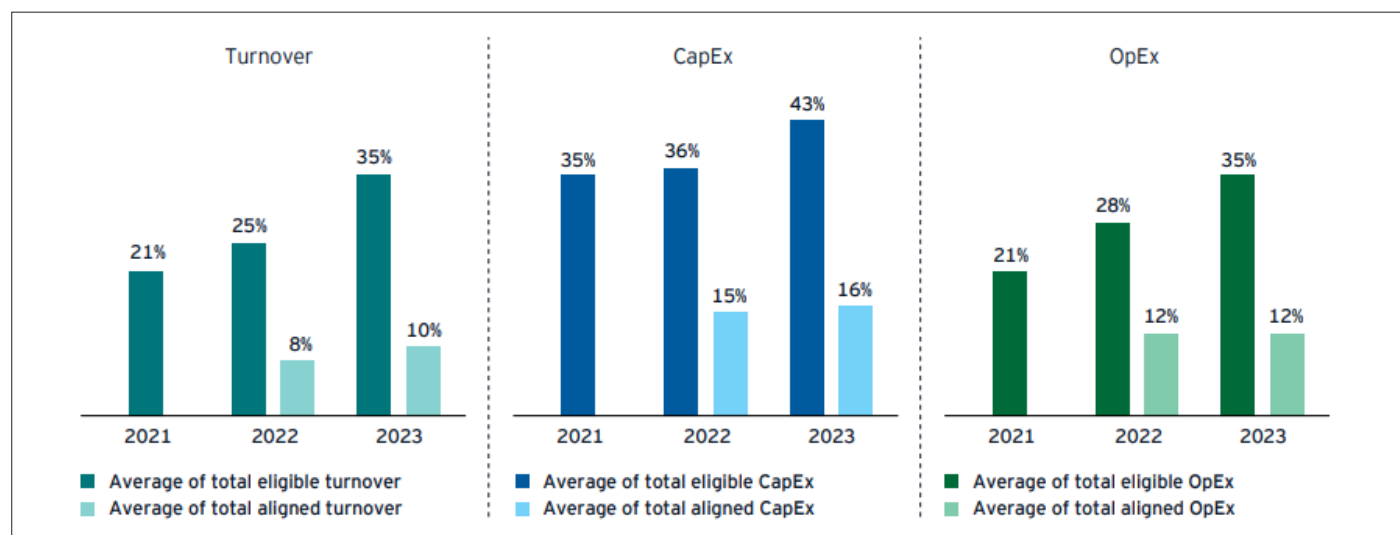
Aktiviteter som regnes å være omfattet av taksonomien (eligible), anses å ha potensiale for å være bærekraftige, mens en forenelig økonomisk aktivitet (aligned) oppfyller kriteriene for å kunne kalles en bærekraftig aktivitet i henhold til taksonomien.

EYs EU Taxonomy Barometer for 2024 viser en overordnet positiv trend blant europeiske selskaper når det gjelder andelen aktiviteter som er vurdert å være omfattet av EU-taksonomien. Dette kan tyde på at selskaper identifiserer stadig flere aktiviteter som har potensiale for å være bærekraftig i driften sin.

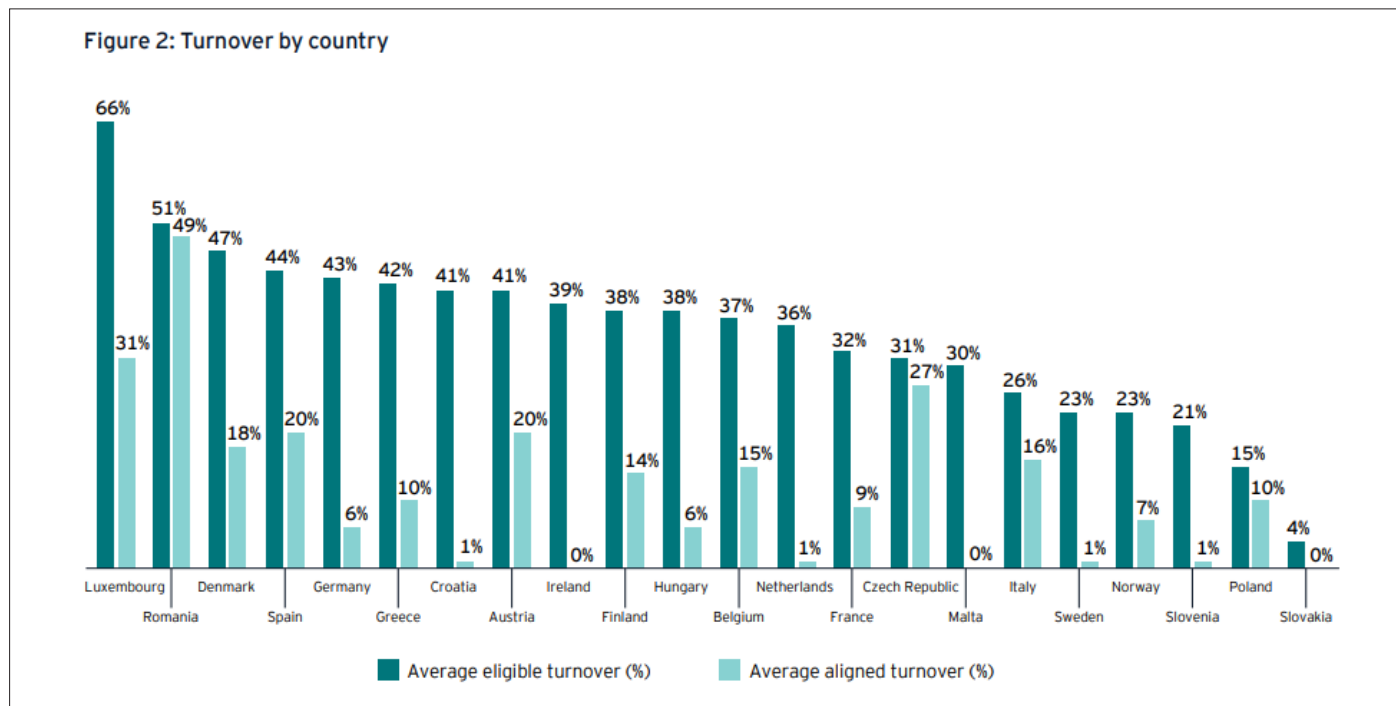
Økningen har vært stabil for både omsetning (turnover) og driftsutgifter (OpEx) gjennom de tre siste årene. Et annet interessant utviklingstrekk vi ser, er at selskapene i 2023 økte andelen investeringer i aktiviteter som har *potensiale* til å være bærekraftig. Undersøkelsen viser imidlertid at det fortsatt er 57 % av alle investeringer som ikke har potensiale til å være bærekraftig i henhold til taksonomien.

1 EY EU Taxonomy Barometer 2024, EY, https://www.ey.com/en_gl/insights/assurance/eu-taxonomy-report.

Figur 2 – Gjennomsnittlig andel omfattet og forenelig inntekt, CapEx og OpEx².

2 EY EU Taxonomy Barometer 2024, EY, https://www.ey.com/en_gl/insights/assurance/eu-taxonomy-report.

Figur 3 – Gjennomsnittlig andel omfattet og forenelig inntekt per land⁴.

4 EY EU Taxonomy Barometer 2024, EY, https://www.ey.com/en_gl/insights/assurance/eu-taxonomy-report.

Det er imidlertid et tydelig skille mellom omfattet og forenelig for både omsetning, investeringer og driftsutgifter. Investeringer står for det største gapet, og det skiller 27 % mellom investeringer med potensiale til å bli bærekraftige (43 %) og investeringer som faktisk er bærekraftige (16 %). Nøkkelindikatorerne for omsetning og driftskostnader viser et lignende gap mellom omfattet og forenelig for selskapene på hhv. 25 % og 23 %.

Forskjellen mellom andelen omfattede og forenelige aktiviteter gir oss en indikasjon på om selskapene evner å gjennomføre aktivitetene sine på bærekraftige måter (forenelige aktiviteter), sett opp mot potensialet de har for å gjøre nettopp det (omfattede aktiviteter). Betydelige gap mellom aktiviteter som potensielt er bærekraftige, og som faktisk er bærekraftige, bør tas i betraktning når selskaper skal sette strategien sin for å finansiere omstillingen av selskapet. Målet er å øke andelen omsetning, investeringer og driftskostnader som bidrar til EUs seks klima- og miljømål. Et stort skille mellom omfattede aktiviteter og

forenelige aktiviteter kan også på sikt påvirke et selskaps evne til å tiltrekke seg investeringer, siden det gir investorer en klar indikasjon på om selskapet utnytter potensialet det har for å drive virksomheten sin på mer bærekraftige måter.

Banker publiserte også sin «Green Asset Ratio» (GAR) for første gang i år. Andelen taksonomiforenelige (altså bærekraftige) investeringer hos Europas største banker var så lavt som 3 %, mens andelen omfattede investeringer lå på 35 %³.

Omsetning har økt mest

En positiv trend i årets taksonomi-barometer er en nedgang i andel selskaper som rapporterte at de ikke hadde noen omfattet omsetning. I 2022 rapporterte 34 % av selskapene at de hadde 0 % omfattet omsetning, mens for 2023 var andelen selskaper redusert til 18 %. Generelt økte andelen omfattet

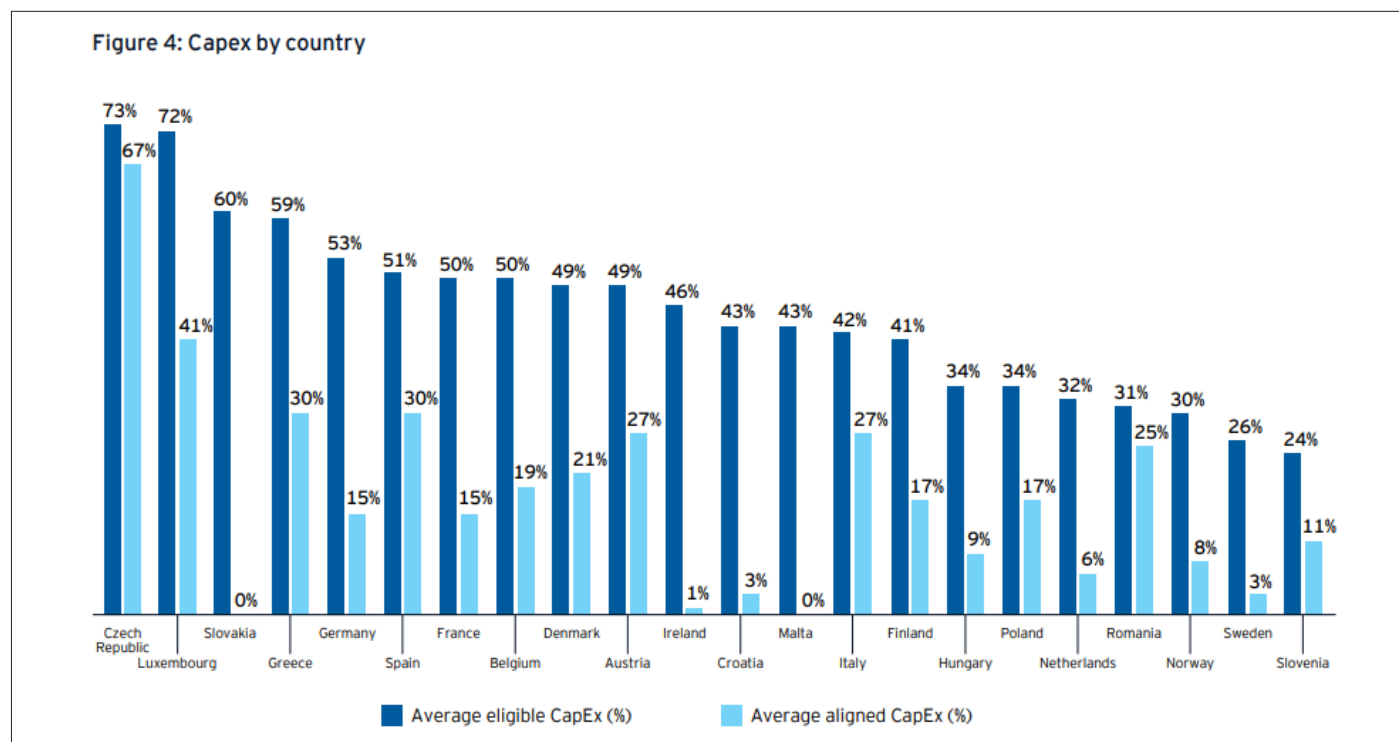
omsetning med 10 % fra fjoråret, og har dermed økt mest av de tre KPI-ene. Halvparten av selskapene rapporterte at de hadde 0 % forenelig omsetning for 2023, noe som er en liten forbedring fra 54 % fra 2022.

Studien fant også at det kun er tre land som hadde lavere andel omfattet omsetning enn Norge og Sverige. Dette kan skyldes både sektorsammensetningen av norske og svenske selskaper samt at norske selskaper ikke var pålagt å rapportere på de siste fire miljømålene i 2023.

Investeringer står for høyest andel omfattede aktiviteter

Investeringer er den KPI-en med høyest andel omfattede aktiviteter, og resultatene fra undersøkelsen viser at 43 % av alle investeringer har potensiale til å være bærekraftige. Investeringer følger samme trend som de andre KPI-ene ved at potensielt bærekraftige aktiviteter har økt sammenlignet med i fjor. For investeringer var økningen på 7 % sammenlignet med i 2022 for omfattede aktiviteter. Det at taksonomi-

3 Taxonomy Disclosures: A slow start, but a start nonetheless, ING, <https://think.ing.com/articles/hold-taxonomy-disclosures-a-low-start-but-a-start-nonetheless/>.

Figur 4 – Gjennomsnittlig andel omfattet og forenelig investeringsutgift (CapEx) per land⁵.

5 EY EU Taxonomy Barometer 2024, EY, https://www.ey.com/en_gl/insights/assurance/eu-taxonomy-report.

omfattede investeringer øker, vil implisitt bety at det legges til rette for økt andel omfattet omsetning i tiden fremover.

Kun 4 % av selskapene i undersøkelsen rapporterte at de ikke hadde noen investeringer som var omfattet av taksonomien. Dette er en nedgang fra undersøkelsen for 2022 hvor 12 % av selskapene ikke hadde noen investeringer som hadde potensiale til å bli bærekraftig. Andelen selskaper som rapporterer at de ikke har investeringer som er bærekraftige, er imidlertid på 36 %. Dette er vesentlig høyere sammenlignet med de to andre KPI-ene, og tyder på at mange selskaper ikke klarer å oppfylle de tekniske screeningkriteriene. Sagt med andre ord er det en betydelig andel selskaper som foretar investeringer som har *potensiale* til å være bærekraftige, men at det eksisterer et gap på veien mot at disse investeringene faktisk er bærekraftige i tråd med EU-taksonomien.

Norge og Sverige er blant de tre landene i undersøkelsen med lavest prosent omfattede investeringer. Det er også

bare seks land som har lavere gjennomsnittlig andel forenelige investeringsutgifter enn Norge (8 %).

Driftsutgifter spiller i stor grad omsetning

I likhet med undersøkelsen for 2022 ser vi at andelen omfattede og forenelige driftsutgifter spiller utviklingen til andelen omfattet og forenelig inntekt. Omfattede driftsutgifter har økt fra 28 % i 2022 til 35 % i 2023, mens forenelige driftsutgifter har holdt seg stabilt på 12 %.

21 % av selskapene i undersøkelsen rapporterte at de ikke hadde noen omfattede driftsutgifter i 2023, mens halvparten av selskapene rapporterte at de ikke hadde forenelige driftsutgifter.

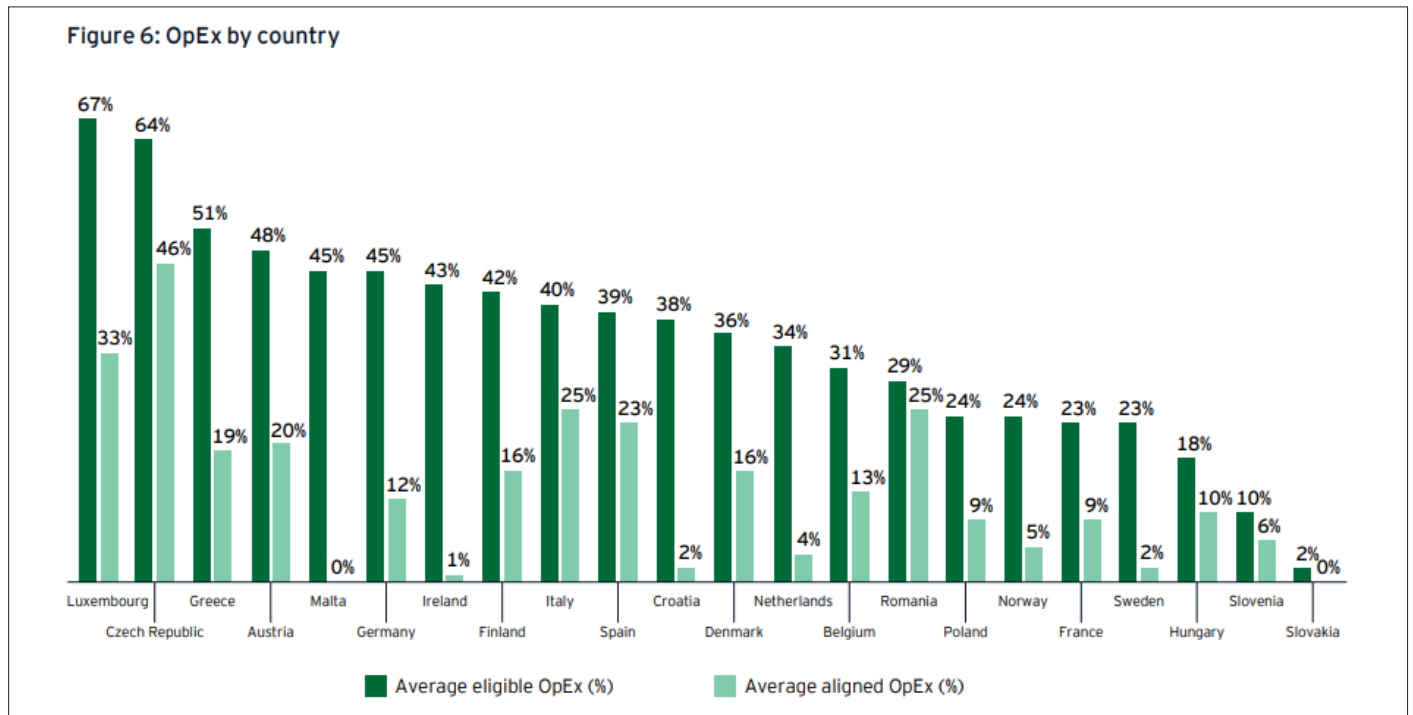
Utgangspunktet for taksonomien er at alle aktiviteter skal omfattes av rapporteringen, og det er ingen vesentlighetsgrense. Imidlertid er det et unntak for KPI-en for driftsutgifter. For denne nøkkelindikatoren åpner regelverket for et unntak fra rapportering dersom totale

driftsutgifter er «uvesentlig» for selskapets forretningsmodell⁶. Det er verdt å merke seg at om dette unntaket benyttes, må selskapet gi informasjon om hvorfor driftsutgiftene er ubetydelige. Av de 307 ikke-finansielle selskapene i undersøkelsen benyttet 29 (9 %) av disse dette unntaket («*exempt from reporting*»), og unnlot derfor å rapportere på driftsutgifter.

Igen lå de norske selskapene i det nedre sjiktet for gjennomsnittlig andel rapporterte driftskostnader som var omfattet av EU-taksonomien på 24 %. Fem andre land hadde lavere prosentandel. Når det gjelder forenelige driftskostnader, var det seks andre land som rapporterte en lavere gjennomsnittlig andel enn de norske selskapene i undersøkelsen.

6 Commission Delegated Regulation (EU) 2021/2178 of 6 July 2021 supplementing Regulation (EU) 2020/852, EU, [EUR-Lex - 02021R2178-20240101-EN - EUR-Lex](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/2178/20240101-EN).

Figur 5 – Gjennomsnittlig andel omfattet og forenelig OpEx per land⁷.

⁷ EY EU Taxonomy Barometer 2024, EY, https://www.ey.com/en_gl/insights/assurance/eu-taxonomy-report.

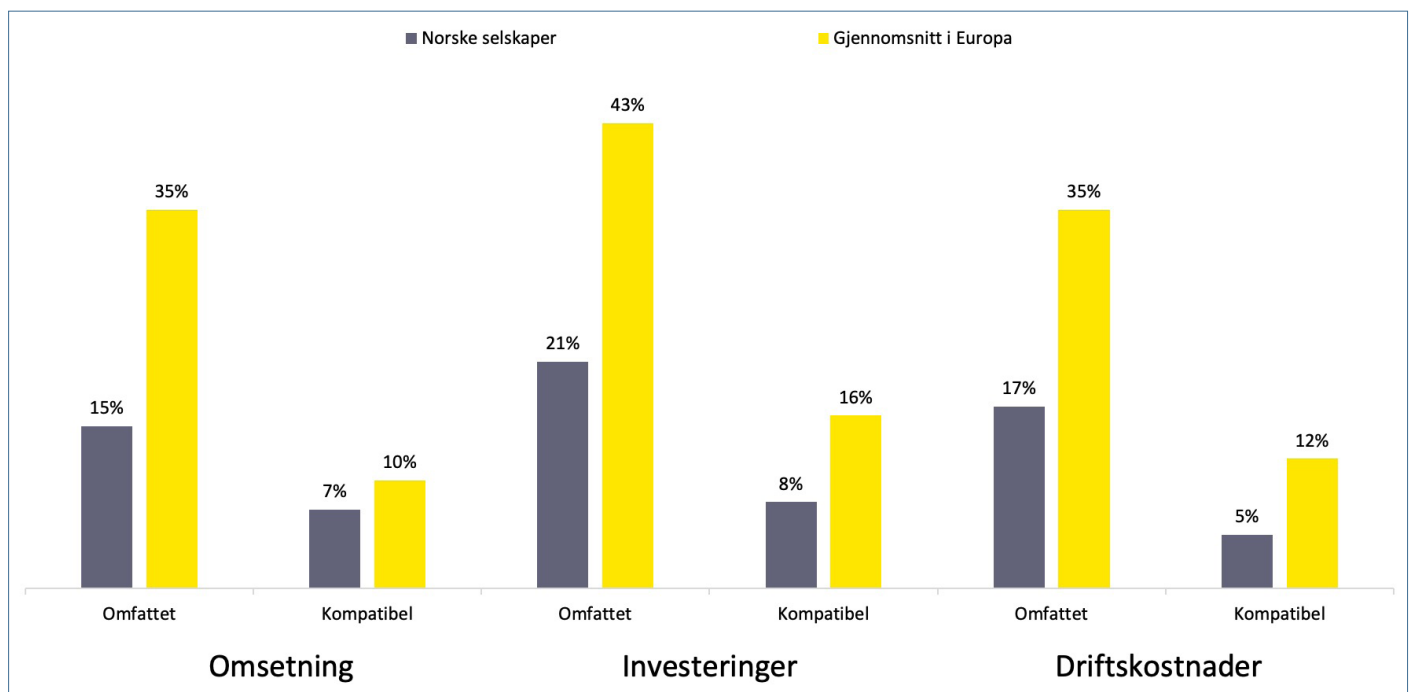
Det er verdt å merke seg at definisjonen av OpEx i EU-taksonomien skiller seg fra hvordan driftsutgifter er presentert i resultatoppstillingen til selskaper. Driftsutgifter som skal inkluderes i taksonomien, er overordnet forklart de

utgiftene som kreves for å opprettholde en «grønn» taksonomiomsætning. I tillegg til vedlikeholdskostnader vil kostnader knyttet til forskning og utvikling være eksempler på utgifter som kan inngå i denne KPI-en.

Funn og erfaringer fra Norge sammenlignet med EU

Undersøkelsen for 2023 viser at de norske selskapene i utvalget ligger et stykke bak de fleste europeiske land på både omfattede og forenelige aktiviteter.

Figur 6 – Gjennomsnittlig andel omfattet og forenelig omsætning, CapEx og Opex i Norge ift. Europa.

Som nevnt tidligere kan dette skyldes flere faktorer, blant annet at de norske selskapene ikke hadde samme krav til taksonomirapportering som i EU for 2023. I tillegg er det en større andel av selskaper som opererer innen olje- og gass på Oslo børs, sammenlignet med de fleste andre land i Europa.

Prosentandelen som omfatter omsetning, investeringer og driftsutgifter, er betydelig høyere for de europeiske selskapene i gjennomsnitt enn de norske. For alle tre nøkkellindikatorene ser vi rundt 20 % høyere prosentandel i Europa sammenlignet med de norske selskapene i gjennomsnitt. Forskjellene i taksonomiforenelig prosentandel mellom Norge og gjennomsnittet i Europa er på den andre siden langt mindre (hhv. 3 % på omsetning og 8 % på både investeringer og driftskostnader).

Fremover blir det interessant å følge med på utviklingen ettersom samtlige rapporteringspliktige selskaper i Norge og EU må vurdere og rapportere på både omfattede og forenelige aktiviteter for alle seks klima- og miljømål, med attestasjon fra revisor.

Utvalgte nøkkelfunn fra de norske selskapenes rapportering

Rapportering etter EU-taksonomien handler også om mer enn de tre finansielle nøkkellindikatorene, og det er noen funn fra undersøkelsen som norske selskaper må være ekstra oppmerksomme på all den tid taksonomirapporteringen er gjenstand for attestasjon for 2024.

Det er krav om at virksomhetene skal beskrive hvordan de enkelte økonomiske aktivitetene bidrar vesentlig til minst ett av klima- og miljømålene, samt hvordan de ikke har betydelig negativ innvirkning på de øvrige målene. Nesten halvparten av de norske selskapene i undersøkelsen (44 %) gav ikke informasjon om hvordan aktivitetene deres ikke gjorde betydelig skade på noen av miljømålene («Doing No Significant Harm»). Rundt halvparten av disse informerte heller ikke om hvordan deres økonomiske aktiviteter bidro vesentlig til klima- og miljømålene.

En annen observasjon er at 25 % av de norske selskapene manglet beskrivelser av hvordan KPI-ene ble kalkulert, altså selskapenes «accounting policies» som det kalles i EU-taksonomien. Til sammenligning var det kun 12 % av de europeiske selskapene som unnlot å gi slike kvalitative beskrivelser av metodene de tok i bruk for å kalkulere KPI-ene. 38 % av de norske selskapene rapporterte heller ikke om hvordan de unngikk dobbelttelling når det gjaldt telleren for de økonomiske KPI-ene på tvers av aktivitetene deres.

Undersøkelsen viser også at 62 % av de norske selskapene ikke publiserte «additional tables» med informasjon om mengden og andelen ikke-omfattede aktiviteter relatert til kjernekraft og fossil gass.

Finanstilsynet har kommet med sine observasjoner av norske selskapers taksonomirapportering for 2023⁸. Funnene fra tilsynets kontroll speiler i stor grad funnene fra EYs taksonomibarometer. Finanstilsynet fant flere mangler i norske selskapers rapportering. Blant annet påpeker tilsynet at det er store forskjeller i graden av informasjon som selskapene har gitt om vurderingene som ligger til grunn. Dette gjelder for eksempel beskrivelser av hvordan og hvorfor selskapene konkluderte med at aktivitetene deres er omfattet og forenelige med EU-taksonomien, samt beskrivende informasjon av hvordan KPI-ene (omsetning, CapEx og OpEx) er kalkulert og allokert.

Det er viktig å merke seg at Finanstilsynet også trekker frem at det ikke er uventet at man ser slike mangler i rapporteringen, basert på at taksonomirapportering er nytt og komplekst, og at det fortsatt er lite veiledning om reguleringen. Finanstilsynet påpeker imidlertid at de forventer en vesentlig forbedring av informasjonen norske

selskaper gir i sin taksonomirapportering for 2024⁹.

Fallgruver og praktiske erfaringer for arbeidet med EU-taksonomien

Arbeidet med å implementere og rapportere i henhold til EU-taksonomien er både tidkrevende og komplekst for mange selskaper. For å lykkes i dette arbeidet, krever det et samspill mellom ulike fagområder og avdelinger i selskapene. Et praktisk eksempel på kompleksiteten er at finansielle data knyttet til de enkelte økonomiske aktivitetene ikke alltid er lett tilgjengelige i selskapenes ERP-systemer, og at det dermed kan bli utfordrende å knytte finansielle data til de økonomiske aktivitetene på riktig måte.

Samtidig oppleves de tekniske screeningkriteriene som krevende, da noen av kriteriene er generiske og henviser til flere direktiver. Videre opplever flere selskaper usikkerhet knyttet til tolkningen av minimumskravene for de sosiale og styringsmessige minstekravene, spesielt når det gjelder hva som er de faktiske minimumskravene selskapet må ha på plass.

For å imøtekomme rapporteringskravene, må selskapene gi tilstrekkelig kvalitativ informasjon slik at brukerne får innsikt i vurderinger og beslutningsgrunnlag. EU-taksonomien stiller spesifikke krav til opplysninger. Disse opplysningene er nødvendige for at investorer og andre interessenter skal kunne forstå hvordan selskapene har vurdert hvorvidt de har økonomiske aktiviteter som er forenelig med EU-taksonomien. Med rapporteringsplikten følger også et krav til god internkontroll og dokumentasjon for å sikre tilstrekkelig god kvalitet på dataene.

8 Temarapport: Taksonomirapportering fra noterte, ikke-finansielle foretak, Finanstilsynet, <https://www.finanstilsynet.no/nyhetsarkiv/nyheter/2024/temarapport-taksonomirapportering-fra-noterte-ikke-finansielle-foretak/>.

9 For mer informasjon, se <https://www.finanstilsynet.no/4abf52/contentassets/7b8a7e6528784bab9f43622d44ad85af/kontroll-av-noterte-ikke-finansielle-foretaks-taksonomirapportering-for-2023.pdf>.

Som følge av at CSRD er innført i Norge, må informasjonen i taksonomirapporteringen attesteres fra og med 2024. Krav om attestasjon av en eksterntredjepart vil bidra til at alle opplysninger som kreves, er inkludert i rapporteringen, og at informasjonen er både transparent og etterprøvable. På den måten forventes attestasjon å bidra til å oppnå noen av hovedformålene med både EU-taksonomien og CSRD.

Veien videre for EU-taksonomien

EU-taksonomien er en ny regulering som fortsatt er under utvikling, og det er i dag for tidlig å si i hvor sterk grad rammeverket vil bidra til den grønne omstillingen i Europa. En utfordring mange peker på, er at flere sektorer har kjerneaktiviteter som ikke er dekket av EU-taksonomien. Forordningen inkluderer kun aktiviteter som Europa-

kommisjonen mener det finnes tilstrekkelig forskningsbaserte og objektive kriterier på for at aktiviteten kan sies å bidra betydelig til en bærekraftig fremtid, uten å volde noen skade på omgivelsene. Det er imidlertid forventet at flere økonomiske aktiviteter vil bli beskrevet i taksonomien fremover.

Gjennom forordningen om grønne obligasjoner, som trer i kraft i desember 2024, blir EU-taksonomien selve fundamentet for å sikre at grønne obligasjoner faktisk fremmer bærekraft, og ikke bare er en grønnvasket merkelapp¹⁰. Utstedere av obligasjoner som går under betegnelsen «European Green Bonds» (EuGB), må kunne vise til at prosjekter som finansieres, er

bærekraftige i henhold til taksonomien. Inntil 15 % av midlene kan likevel allokere til aktiviteter som ikke oppfyller screeningkriteriene, for eksempel der spesifikke aktiviteter ikke dekkes av EU-taksonomien¹¹.

Taksonomirapporteringen blir med andre ord helt sentral for at selskaper kan skaffe midler fra kapitalmarkedene til å finansiere bærekraftige prosjekter. Det er imidlertid for tidlig å konkludere hvorvidt dette vil mobilisere tilstrekkelig med kapital for at Europa skal nå sine bærekraftsmål. Videre blir det opp til selskaper, investorer og myndighetene å samarbeide og stille krav til hverandre for å øke bærekraftige investeringer.

¹⁰ Forordning om grønne obligasjoner, Regjeringen, <https://www.regjeringen.no/no/sub/eos-notatbasen/notatene/2021/juli/forslag-til-forordning-om-regulering-av-gronne-obligasjoner/id2866452/>.

¹¹ Developments in green bonds: On 21 December 2024 the EU Green Bond Regulation starts to apply, Stibbe, <https://www.stibbe.com/publications-and-insights/developments-in-green-bonds-on-21-december-2024-the-eu-green-bond>.